

אמרי שמואל

פניני תורה ומוסר מדרש והלכה
על פרשת השבוע

פרשת שמות

מהשיעור השבועי

מפי בנן של קדושים האדמו"ר

הרב **שמואל שמעון טולידאנו** שליט"א

יוצא לאור על ידי בית המדרש

מוסדות התורה והחסד **"בית מאיר"**

ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק הגה"ק

רבינו **מאיר אבוחצירא** זיע"א

אשדוד תשפ"א



©

כל הזכויות שמורות

למכון להוצאת ספרים

שעל ידי מוסדות התורה והחסד

''בית מאיר''

ע''ש כ''ק מרן האדמו''ר הצדיק

הגה''ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע''א

רחוב העצמאות 39 רובע סיטי אשדוד

אימל: sisat2@gmail.com

לפרטים: 058-4150707

חוברת זו מוקדשת
לברכתו ולהצלחתו של לוי ורחל בסטיקר הי"ו
ולברכתם והצלחתם
של ילדיהם עילאי אושר ונועה הי"ו
ולברכתם והצלחתם של
סמי שמואל וג'קלין איילה אלחרר הי"ו
ולברכתה ולבריאותה של
נורה בת דינה בסטיקר שתח"י
ולברכתם והצלחתם של אבנר, ראובן, אילן, שרונה,
יפת, אדם בסטיקר וכל משפחתם הי"ו
ולברכתם והצלחתם של
יצחק וגיא אלחרר הי"ו וכל משפחתם הי"ו
ולברכתם והצלחתם של אלעד כהן ורז דוד הי"ו
שהקב"ה ימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה
ויזכו לבריאות ופרנסה טובה
שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

מוקדש לעילוי נשמת
מנשה בן יעקב ורחל בסטיקר ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת שמות

תחילת הגלות

בתחילת ספר שמות התורה מספרת על תחילת גלות בני ישראל בארץ מצרים, ועל הסבל הגדול שסבלו, ועל המצרים שמיררו את חייהם עד שהקב"ה גאל והוציא אותם מארץ מצרים.

זיכרון יציאת מצרים הוא אחד מיסודות התורה והאמונה בבורא עולם, וחייבים אנחנו לזכור בכל יום את יציאת מצרים כמו שכתוב בתורה (דברים טז, ג) "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך", וכל החגים הם זכר ליציאת מצרים.

ספר שמות עוסק בשלושה עניינים עיקריים:

הראשון: גלות בני ישראל בארץ מצרים, ויציאת בני ישראל מארץ מצרים, והנס הגדול של קריעת ים סוף.

השני: מעמד הר סיני וקבלת התורה ועשרת הדיברות, ומיד אחרי קבלת התורה חטא העגל.

והשלישי: בניית המשכן, כמו שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", והתורה מאריכה לספר לנו על כל התהליך של בניית המשכן וכליו.

ואומר המדרש שכל זמן שיוסף הצדיק ואחיו היו חיים לא התחילה הגלות, אבל בשעה שמת יוסף הצדיק וכל אחיו מיד התחילה הגלות, ואחרי שמתו כל השבעים נפש שירדו עם יעקב למצרים מיד התחזק השעבוד, ואומרת לנו התורה (א, ו) "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא" ומיד אחר כך "ויקום מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף".

בפרך - בפה רך

ואומר המדרש שבתחילה פרעה מלך מצרים היה מדבר עם בני ישראל בלשון רכה, והיה אומר אני אתן לכם כסף וזהב העיקר שנבנה עוד ועוד בנינים, והיה פרעה בעצמו הולך לעבוד בעבודת הבניין, וכך דורשת הגמרא (סוטה דף יא ע"ב) על הפסוק ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך, אל תיקרי בפרך אלא בפה-רך בלשון רכה, ואחרי שהתחילו לעבוד הכבידו עליהם יותר ויותר את העבודה עד שהתורה אומרת (א, יד) "וימררו את חייהם בעבודה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבודה בשדה, את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך".

ואנו רואים בתורה שפרעה מלך מצרים התאכזר לבני ישראל בצורה קשה מאוד, והמדרש מספר שפרעה היה מצורע והרופאים שלו אמרו לו שהתרופה שלו היא שירחץ את בשרו בדמם של תינוקות מבני ישראל, והיה

שוחט פרעה בכל יום מאה וחמישים תינוקות בבוקר ומאה וחמישים תינוקות בערב והיה רוחץ בדמם.

ויש להבין מפני מה הוריד הקב"ה את בני ישראל לגלות בארץ מצרים? מדוע לפני שהקדוש ברוך הוא לקח אותנו להיות לו לעם סגולה ולפני שנתן לנו את התורה הקדושה ולפני שהנחילנו את ארץ ישראל, הצריך אותנו לעבור דרך כור הברזל במצרים, להיות בבית עבדים, ומפני מה לא השאיר הקב"ה את בני ישראל בארץ ישראל, ושם היו מקבלים את התורה ויורשים את ארץ ישראל מבלי לעבור את כל הגלות הקשה הזאת?

אלא שבשעה שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו שזרעו יירש את ארץ ישראל, שאל אברהם את הקב"ה במה אדע כי אירשנה? ואמר לו הקב"ה (בראשית טו, יג) "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה", ועל ידי כך הם יירשו את ארץ ישראל.

אברהם לא מתפלל על בניו

ואנו רואים, שבשעה שאברהם אבינו שומע שבניו עתידין ללכת בגלות למשך ארבע מאות שנה, הוא שותק ולא מבקש מהקב"ה שיבטל את הגזירה או שהקב"ה יקצר את זמן הגלות, וזה פלא גדול, שהרי בכל פעם שהייתה עומדת לבוא גזירה לעולם היה אברהם אבינו מתפלל שהגזירה תתבטל, ואפילו שהייתה עומדת לבוא גזירה על רשעים היה אברהם אבינו מבקש מהקב"ה שיבטלה, כמו בשעה שהקב"ה גילה לאברהם אבינו שהוא עומד להחריב את סדום מיד אברהם אבינו עמד והתפלל - אולי יש שם חמישים צדיקים אולי יש שם ארבעים צדיקים וכו', אבל כאן אברהם שומע את הגזירה שבניו ילכו לגלות במשך ארבע מאות שנה והוא שומע ושותק?

אלא אומר רבי יצחק אברבנאל שהסיבה שירדו בני ישראל לגלות במצרים "כדי לצרפם... כי הנה העם המעותד לקבול הדבור האלוקי, יצטרך בהכרח להסיר מתוכו כל טומאה ולכלוך, ולזכך נפשו מכל דעה ואמונה נפסדת... ויהיו ראויים לקבול התורה והמצוות ולרשת התורה הקדושה ולהדבק בהם ההנהגה האלוקית בלי אמצעי".

הקב"ה שאל את אברהם אבינו - מה תרצה עבור הבנים שלך עולם הזה או עולם הבא? אמר אברהם - אני רוצה לבנים שלי עולם הבא, אמר לו הקב"ה - מי שרוצה לזכות להיות העם הנבחר ולקבל את התורה ולזכות להיקרא בנים של בורא עולם, הם צריכים קודם כל ללכת לגלות, כי בכדי לזכות לכל הדברים הטובים הללו צריך להזדכך על ידי ייסורים.

יש ייסורים של אהבה

אדם שיש לו צרות וייסורים בעולם הזה הוא בגלל אחת משתי סיבות, שהרי אין חולי בחינם ואין צער בחינם ואין הפסד בחינם, ואדם שבאות עליו צרות צריך לעשות חשבון נפש.

הסיבה הראשונה שיש לאדם צרות וייסורים היא בגלל שהוא נכשל בעבירות, והצרות והייסורים הם הפירעון על העבירות שנכשל בהם, כי כשהאדם מתרחק מהקב"ה הוא מנתק את עצמו ממקור החיים וממקור כל הברכות, וחוסם לעצמו את הברכה.

והסיבה השנייה שבגינה יש לאדם צרות וייסורים הם בייסורים של אהבה, כי אדם לא יכול להגיע למעלה בלי שיעבור ייסורים, כי כמו שבענייני העולם הזה אדם לא יכול להשיג שום מעלה בלי לטרוח, כך במעלות הרוחניות לא ניתן להשיג באמת שום מעלה ללא עמל וטורח, דוד המלך אומר בתהלים (קכח, ב) "יגיע כפיך כי תואכל אשריך וטוב לך", ברכה נשארת לאדם לזמן ארוך רק אם הוא טרח עליה, וכמו שכתוב בפסוק (תהלים קכו, ה) "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו", וכן נאמר בגמרא (מגילה דף ו ע"ב) "אמר ר' יצחק, אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי אל תאמן, לא יגעתי ומצאתי אל תאמן, יגעתי ומצאתי תאמן".

ואע"פ שטבע האדם הוא שהוא לא רוצה לטרוח, אדם צריך לדעת שהקב"ה ברא את העולם בצורה כזו שהוא לא יכול להשיג שום מעלה, בין בענייני העולם הזה ובין בענייני תורה ומצוות בלי עמל וטורח.

וכך אומר רבנו ניסים שגלות מצרים הייתה "להכניע לבותם של ישראל כדי שיהיו ראויים לקבל בתורה, ושהיה זה מכלל ייסורים של אהבה".

ענין הגלות הוא להכניע את היצר הרע

ועוד טעם למה ירדו בני ישראל לגלות במצרים אומר רבי שמעון בר יוחאי בזוהר הקדוש, שכל המטרה של ירידת בני ישראל לארץ מצרים היא כדי שיהיו ראויים ומוכנים לקבלת התורה, כי לקיים את התורה אינו דבר פשוט, לאדם יש יצר הרע והוא חזק מאוד, ואפשר לזכות לקיים את התורה רק כשמצליחים לשבור את כוחו של היצר הרע, והתורה באה ללמד אותנו שיהודי הוא עבד לקב"ה, וצריך להכניע את היצר הרע ואת התאוות שלו כדי לקיים את רצונו של בורא עולם, והוא דבר קשה מאוד לאדם להיות משועבד כי הטבע של האדם שהוא רוצה כל הזמן להיות חופשי.

ולכן הוריד הקב"ה את עם ישראל לגלות בארץ מצרים ושם הם התרגלו להיות עבדים למלך בשר ודם, ואחרי שהתרגלו להיות עבדים למלך בשר ודם, אמר הקב"ה עכשיו הם יוכלו

להיות מסוגלים להיות משעובדים למלך מלכי המלכים הקב"ה.

וכך דורשת הגמרא על הפסוק (במדבר טו, מא) "אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים", שעל מנת כן הוצאתי אתכם מארץ מצרים כדי שתהיו עבדי ותקיימו מצוותי.

אין הטוב ניכר אלא מחסרונו

ועוד טעם למה הקב"ה הוריד את בני ישראל לגלות מצרים אומר הרב הבן איש חי, כי הטבע בעולם הוא שאדם מכיר ומעריך את הטוב רק לאחר שטעם את החוסר ואת הרע, אבל כל זמן שלא טעם את החוסר ואת הרע הוא לא מעריך את הטוב.

ואם בני ישראל לא היו יורדים לגלות והיו נשארים בארץ ישראל ושם היו מקבלים את התורה הקדושה, לא היו מעריכים מספיק את הטוב שזכו לו, כי מעולם לא הרגישו כיצד התחושה בזמן שאינם בני חורין, ועל ידי שירדו לגלות מצרים והרגישו את החוסר ואת העבדות ואת המרירות ואת הטומאה, רק כך יכלו להעריך את הקדושה שזכו להיות בני חורין ולקבל את הדבר הכי יקר שיש בעולם, התורה הקדושה.

ואומר הבן איש חי, משל לעשיר שגידל בביתו יתום מקטנותו ועד לימי בחרותו. מפיתו אכל ובביתו התגורר, ונחשב כאחד מבני המשפחה האמידה.

יום אחד ישב העשיר ואכל בחברת רעייתו, ובא לפניו עני לבקש נדבה. חשב לקבל חמישה שקלים, אולי עשרה. הושיט העשיר ידו לכיסו, והוציא שטר בן מאה שקלים. היה לבו טוב עליו, ובפרץ נדיבות העניק אותו לעני. התפעל העני מן המתנה הנדיבה והחל להודות ולהלל את העשיר, ברך אותו ברכות עד בלי די. גם בצאתו מן הבית לא פסק לברך, ואף בלכתו ברחוב נשמעו ברכותיו עד לבית העשיר, אמרה אשת העשיר לבעלה: "ראה נא כמה ברכות קיבלת עבור מאה שקלים. ויתום זה שאנו מגדלים, כבר הוצאנו עליו אלפי שקלים - ומעולם לא שמענו מפיו מלות ברכה ושבח!" חייך העשיר ואמר: "המתיני מעט, ותקבלי תשובה לשאלתך". קרא לאותו יתום, ואמר לו: שמעני. כל עוד היית ילד רך בשנים, גידלנו אותך בביתנו וכל מחסורך היה עלינו. עתה גדלת והיית לאיש, יכול אתה להרוויח את לחמך בעצמך, צא איפוא מביתי, ודאג לעצמך!" חרד הנער: "עכשיו?!" והעשיר אישר: "עכשיו, מיד!" נבוך הבחור, ולא מצא מילים. נשק את ידי מטיבו לקח את חפציו ויצא אל הרחוב.

כסף לא היה לו, לא אוכל ולא מקום לינה. ישן בקרן רחוב, קם בבגדים קמוטים, ורעב ללחם. באין ברירה השכיר עצמו לסחוב סלים לעקרות בית שערכו קניות בשוק, וקיבל בשכרו

שיירי ירקות. ביום השלישי מצאו אחד ממשרתי העשיר, ואמר לו: "אדוני קורא לך". התייצב הנער בפני העשיר, שהתבונן בפניו הנפולים ובגדיו הקמוטים ואמר: "רואה אני שהדבר קשה עליך! תוכל לשוב ולהתגורר בביתנו כמקודם". ומיד הורה לערוך את השולחן. ישב הבחור אל הארוחה הראשונה לאחר שלושה ימים. בכל כף שהכניס לפיו הודה ושיבח את בעל הבית מטיבו, ובין מנה ומנה לא פסק להלל ולפאר את העשיר, גחן העשיר ולחש לאשתו: "הרי לך תשובה לשאלה ששאלת... אין אדם מכיר טובה על דבר שנראה לו טבעי ומובן מאליו. אותו עני קיבל נדבה שלא חלם עליה - והודה עד בלי די. יתום זה רגיל היה לאכול על שולחננו, ולא חשב כלל שיש כאן טובה וחסד. רק כאשר ראה שיתכן גם אחרת, ושאין חייבים לו דבר, מבין הוא עד כמה חייב הוא להכיר טובה!"...

כך - אמר רבנו ה"בן איש חי" - אילו היו בני ישראל נשארים בארצם, היו מקבלים את כל הטובות בטבעיות ובאדישות. מה עשה הקדוש ברוך הוא, הורידם למצרים, לבית עבדים, ונוכחו לדעת שמצד עצמם אין להם כלום. ואז, כאשר נגאלו - "שירה חדשה שיבחו גאולים", בהכירם לדעת שהכל חסד וחנינה, ועל הכל יש להודות ולהלל! זהו שאמרו בברכות (דף ה ע"א) "תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר, שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתנן אלא ע"י ייסורין, אלו הן תורה וארץ ישראל והעולם הבא, תורה מנין שנאמר (תהלים צד, יב) "אשרי הגבר אשר תייסרנו יה ומתורתך תלמדנו", ארץ ישראל דכתיב (דברים ח, ה) "כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוקיך מייסרך", וכתיב בתריה (דברים ח, ז) "כי ה' אלוקיך מביאך אל ארץ טובה", העולם הבא דכתיב (משלי ו, כג) "כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר", כדי שנדע להעריכה כערכה ולהודות על נתינתה! ובכל יום ויום, לפני תפילת העמידה, נצטווינו להזכיר את יציאת מצרים ולהסמיכה לתפילה, כדי שנזכור בתפילתנו את לקח יציאת מצרים. שנדע שכל מה שיש לנו, מתנת שמים היא. שנשכיל לפקוח עיניים ולראות את חסד ה' על כל צעד ושעל. ולא לחכות לחולי, חלילה, כדי להודות על הבריאות. לא לחכות למצוקה, חלילה, כדי להכיר טובה על הרווחה. ופסוק מפורש הוא: (תהלים קו, מז) "הושיענו ה' אלוקינו וקבצנו מן הגויים - להודות לשם קדשך!"

שישה בכרס אחד

והתורה מספרת שבני ישראל התרבו מאוד בארץ מצרים וכמו שהמדרש אומר (רבה א, ח) שהיו יולדות שישה בכרס אחד, והמדרש לומדת זאת ממה

שכתוב לשון ריבוי שש פעמים, (א, ז) "ובני ישראל **פרו וישרצו ויירבו ויעצמו במאוד מאוד".**

חלום פרעה

המדרש מספר שפרעה חלם חלום ובחלום ראה משקל של מאזניים, ובכף אחת הייתה כל מצרים ובכף השנייה היה שה אחד והוא הכריע את הכף כנגד כל מצרים, ושאל פרעה לחכמים הרואים בכוכבים ובמזלות, ואמרו לו שהם רואים שעתיד להיוולד אדם שיושיע את ישראל ממצרים.

הבה נתחכמה לו - להקב"ה

לכן אמר פרעה (א, י) "הבה נתחכמה לו", ואומר המדרש שהתכוון פרעה להתחכם לבורא עולם, ומיד קרא פרעה לשלושת יועציו שהיו **יתרו איוב ובלעם,** ושאל אותם - איך אפשר לאבד את עם ישראל? ואומר המדרש שאיוב שתק יתרו קם וברח ובלעם יעץ את העצה, ואמר לו בלעם - מכיוון שכל הנהגתו של בורא עולם היא במידה כנגד מידה, לכן אם נאבד אותם באש בורא עולם יעניש אותנו באש, ואם נאבד אותם בחרב בורא עולם יעניש אותנו בחרב, אבל אם נאבד אותם במים בורא עולם לא יוכל להעניש אותנו במים כי הוא נשבע שלא יביא יותר מבול לעולם, וכך החליטו שכל בן שנולד יזרקו אותו ליאור.

בלעם יעץ, איוב שתק, יתרו ברח

ויתרו שברח ניצל וזכה שביתו ציפורה תתחתן עם משה, איוב ששתק הביא על עצמו ייסורים, וכשבאו עליו הייסורים א"ל הקב"ה - למה אתה צועק? א"ל איוב - כשכואב צועקים גם אם אין בכך תועלת, אמר לו הקב"ה - אם כשכואב צועקים גם אם אין בכך תועלת, למה כששמעת את הגזירה של פרעה שתקת ואמרת אני לא יכול לעשות שום דבר, מכאן שלא כ"כ כאב לך הגזירה של פרעה.

עמרם מגרש את אשתו

אומר המדרש (ילקו"ש ב, א) "וילך איש מבית לוי, להיכן הלך, שהלך בעצת בתו. תנא, עמרם גדול הדור היה, כיון שראה שאמר פרעה כל הבן הילוד אמר לשווא אנו עמלים. עמד וגרש את אשתו, עמדו כלן וגרשו את נשותיהן. אמרה לו בתו, אבא גזרתך קשה [משל פרעה], שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ואתה גוזר על הזכרים ועל הנקבות. פרעה לא גזר אלא בעולם הזה ואתה גזרת בעולם הזה ובעולם הבא. פרעה רשע הוא ספק מתקיימת גזרתו ספק אינה מתקיימת, ואתה צדיק וגזרתך מתקיימת, שנאמר "ותגזור אמר ויקום לך". עמד והחזיר את אשתו, עמדו כלן והחזירו את נשותיהן".

וכשהחזיר עמרם את יוכבד נתעברה ונולד משה רבינו מושיען של עם ישראל, ואומר המדרש שבזכות ענוותנותו של עמרם ששמע בקול ביתו הקטנה שאמרה דברי אמת, אמר לו הקב"ה אתה התנהגת בענווה חייך שייצא ממך בן שתהיה בו מידת הענווה ביותר, שנאמר (במדבר יב, ג) "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה".

כשנולד משה התמלא הבית באור

וכותב הכלי יקר "ותרא אותו כי טוב הוא. שנתמלא כל הבית אורה שנאמר (בראשית א,ד) וירא אלוקים את האור כי טוב, ומטעם זה הצפינה אותו כי יראה שמא יראו המצרים האור ההוא, וע"י האור יראו גם את הילד ולכך הצפינה אותו יותר מכל הילדים, ועוד שמא ירגישו ביתרון האור כי הוא הגואל המוציאם מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, ואולי חשבה שלכך נברא האור עמו כדי שתלמד ממנו להצפינו, כמו האור הראשון שנגנז לצדיקים לעתיד לבא".

גזירה חייבת להיתפס במשהו

וכשהיה משה רבינו בגיל שלושה חודשים לקחה אותו מרים אחותו, והניחה אותו בתוך התיבה ושמה את התיבה ביאור.

ושואל רשב"י בזוהר הק' מדוע הניחו את משה דווקא ביאור ולא החביאו אותו במקום אחר? אלא אומר רשב"י אם נגזר על האדם גזירה בשמים הגזירה חייבת להיתפס במשהו, אבל אם לא ייתן לגזירה להיתפס אפילו במשהו מידת הדין לא תפסיק לקטרג עליו עד שתתקיים בו כל הגזירה, והחכמים של פרעה ראו בכוכבים שהמושיע של עם ישראל ילקה במים, לכן אמרה יוכבד אני אניח את משה בתיבה ביאור כדי שהגזירה תתקיים במשהו ותלך הגזירה, ואחר כך אני אקח אותו משם כדי כשהגזירה תתפוס במשהו ותלך.

ומכאן לומדים שאדם שרואה שיש לו הפסד בפרנסה ועוד הפסד, אולי נגזר עליו בשמים ח"ו עניות לכן יתנהג יום אחד כמו אדם עני ויתלבש כמו עני ויאכל כמו עני, ואם נגזרה עליו בשמים ח"ו עניות הגזירה נתפסה במשהו ותלך, וכך אצל משה רבינו החביאו אותו דווקא ביאור כדי שהגזירה תיתפס במשהו ותלך, כי ידעו שמשה עתיד ללקות במים ובזכות כך ניצל משה רבינו מהגזירה.

ותקרא שמו משה

והתורה מספרת שבתיה בת פרעה ירדה לרחוץ ביאור, ואומר המדרש שירדה לטבול כדי להתגייר, וכשראתה את משה רבינו הושיטה את ידה והקב"ה עשה נס והתארכה ידה ולקחה

את משה רבינו, (ב, י) "ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה ויהי לה לבן, ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו", אמר לה הקב"ה את לא ילדת את משה ובכל זאת לקחת אותו וגדלת אותו כמו הבן שלך, גם את תיקראי בתיה בת ה' ביתו של בורא עולם, הגמרא אומרת אפילו מלך שבני מדינתו לא שומעים לו אבל לפחות בני ביתו שומעים לו, וכאן הבת של פרעה לא שמעה בקול אביה, לכן אע"פ שהיו למשה רבינו שבעה שמות, אמר הקב"ה אין אני משתמש אלא בשם משה שקראה לו בתיה בת פרעה.

והמדרש אומר שמשה רבנו התעלה והגיע עד לדרגת "איש האלוקים", ואומר המדרש שמשייתו של משה מן המים הייתה על ידי מסירות הנפש של בתיה בת פרעה, שעברה על מצוות אביה כדי להציל נפש, וכיון שהצלת משה הייתה על ידי מעשה שנעשה במסירות נפש, נכנס כח זה של מסירות נפש בגופו ונפשו של משה רבנו, ולכן אף על פי שלמשה רבנו היו שבעה שמות הקב"ה לא השתמש אלא בשם משה, שהוא היה מהותו של משה רבנו, מסירות נפש עבור כלל ישראל.

יושב בשמים ישחק

כתוב בפסוק (תהלים לג, ט) "כי הוא אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד" הרמב"ן כותב הגזירה אמת והחריצות שקר, ואם הקב"ה גזר גזירה כל תחבולות שיעשה אדם לא יצליח אלא הגזירה תתקיים ואפילו על ידי האדם בעצמו, פרעה רצה לבטל את רצון ה' שעתיד להיוולד המושיע של עם ישראל, ולכן אמר פרעה כל תינוק שנולד יזרקו אותו ליאור, וסיבב הקב"ה שבתיה בת פרעה ירדה לרחוץ ביאור והביאה את משה וגדל בבית של פרעה, נאמר (תהלים ב, ד) "יושב בשמים ישחק", אתה ניסית לבטל את הגזירה, לא רק שלא תצליח לבטלה אלא משה יגדל על הברכיים שלך.

לא ידע את יוסף

נאמר (א, ח) "ויקום מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף", אומר הרב הכלי יקר "כי לא ידע מה שקרה ליוסף, כי אחיו היו משתדלים בכל עוז להאבידו ולבטל חלומותיו ולא הועילו להם כל נכליהם אשר נכלו, כי רצון האל ית' היה עם יוסף לגדלו ודבר אלוקינו יקום לעולם, כך פרעה אמר פן ירבה נגד רצון האל ית' שאמר כן ירבה, וחשב מחשבות עליהם ולא עלתה בידו כאשר לא עלתה בידי אחי יוסף, ובכל מה שהיה קם על ישראל אותה קימה הייתה על המצרים ועל קדקודם חמתו ירד".

נס קערת הגחלים

המדרש מספר שבתיה הביאה את משה לבית של פרעה ומשה גדל בבית של פרעה, וכשהיה משה רבינו תינוק

יום אחד בא משה ולקח את הכתר של פרעה והורידו מראשו והניח על הראש שלו, מיד באו היועצים של פרעה ואמרו - אולי זהו המנהיג של עם ישראל, והסימן שהוא הוריד את הכתר של המלך ושם על ראשו ולכן צריך להרוג את הילד, אבל חלק מהיועצים אמרו - הוא תינוק, ועשה את המעשה בתמימות.

והחליטו לעשות מבחן, לקחו שתי קערות, בקערה אחת הניחו מטבעות של זהב, ובקערה שניה שמו גחלים, ואמרו - אם הוא ייקח את מטבעות הזהב סימן שיש לו שכל וכל מה שעושה בכוונה הוא עושה, וצריך להרוג אותו שהוריד את הכתר מראשו של המלך, אבל אם הוא ייקח מהגחלים סימן שאין בו דעת וכל מה שעשה בלא כוונה עשה, ובא משה לקחת מהקערה של הזהב ומיד שלח הקב"ה את המלאך גבריאל שיזיז את ידו של משה מהקערה של הזהב, ולקח משה מהגחלים והכניס לתוך פיו ומאותו מעשה נעשה משה רבינו מגמגם, נעשה כבד פה וכבד לשון.

למה ה' לא ריפא את משה רבינו

ושואל החפץ חיים הקב"ה ממנה אותו להיות השליח להוציא את בני ישראל מארץ מצרים, א"כ או שהקב"ה היה מרפא את משה רבינו מהגמגום, או שהקב"ה היה שולח אדם שלא מגמגם, הרי כדי להעביר מסרים ולדבר עם העם צריך אדם שיודע לדבר היטב?

אלא אומר החפץ חיים, דווקא בגלל שמשה רבינו היה מגמגם בחר בו הקב"ה, כדי שבמשך הדורות לא יקום אדם ויאמר התורה היא שקר, אלא שהיה אדם שהייתה לו חלקות לשון והיה יודע לדבר היטב, וכך הוא הצליח לתעתע בעם שלם ולרמות אותם, אבל אדם שהוא מגמגם אם הוא לא מדבר דברי חכמה אף אחד לא יקשיב לו, וכדי למנוע טענות כאלו נתן הקב"ה את התורה דווקא על ידי משה רבינו.

פקוד יפקוד בלי גמגום

ומשה חוזר לבנ"י ואומר להם, (ג, טז) "לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם, ה' אלוקי אבותיכם נראה אלי אלוקי אברהם יצחק ויעקב לאמר, פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים", שאמר יוסף לבניו אני נותן לכם סימן, אם יבוא אדם ויגיד את הלשון הזה פקוד יפקוד, זהו השליח האמתי של בורא עולם, ושואל החתם סופר הרי את הדבר הזה כל עם ישראל ידעו, ואם יגיע אדם שיגיד פקוד יפקוד יכול להיות שבאמת ה' לא שלח אותו, אלא רק משום שמשה היה מגמגם ועל פי הטבע מגמגם לא יכול להגיד פקוד יפקוד, אבל היה נס והצליח להגיד פקוד יפקוד וכך האמינו לו שהוא שליח ה' לגאלם, כמו שאומר הפסוק (ד, לא) "ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני

ישראל וכי ראה את עניים, ויקדו וישתחוו".

פה שעתיד לדבר עם השכינה

ולקחה בתיה את משה לכל המיניקות המצריות ולא הסכים לינוק, כי פה שעתיד לדבר עם השכינה אינו ראוי שינק מאישה גויה, ובאה מרים ואמרה לבתיה - אני אביא לך אישה מינקת מן העבריות, וקראה לאימא שלה יוכבד והייתה בתיה משלמת לה על שהיא מניקה את משה, ואומר המדרש מכאן אתה למד שאם נגזר על אדם ברכה גם על שלו ישלמו לו.

יראת שמים

והתורה מספרת לנו שפרעה קרא למיילדות העבריות יוכבד ומרים, וא"ל כשאתם מיילדות את הנשים העבריות אם היא יולדת בן תהרגו אותו, ואומרת התורה (א, יז) "ותיראן המיילדות את האלוקים, ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים, ותחיין את הילדים", התורה אומרת שמה שנתן להם כח שלא להרוג את הילדים אינו טוב ליבן אלא יראת השמים שהייתה בהם.

הדבר היחיד שמחזיק את האדם בשעת ניסיון שלא ליפול בעבירה זו יראת שמים, יהודי שיש לו יראת שמים יש לו כח לעמוד בפני הניסיונות, ויש שני סוגים של יראת שמים, יש יראת העונש ויש יראה מאהבה, יש אדם שייירא את הקב"ה כי יודע ומאמין שבורא עולם רואה את הכל והקב"ה בוחן כליות ולב, ואין דבר שנעלם מהקב"ה ועל כל דבר שעושה הוא עתיד לתת דין וחשבון, ועתיד לעמוד למשפט לפני בורא עולם על כל מה שעשה, וסוג זה מכונה יראת העונש, ויש יראה מאהבה, כמו בן שאבא שלו טורח שלא יחסר לו שום דבר וכל מה שמבקש האבא נותן לו ביד רחבה, הבן מרוב אהבה שיש לו לאבא הוא מתבייש לעשות דבר שיצער את האבא שלו, כך כשיהודי יש לו אהבה לאבא שבשמים על כל הטוב שבורא עולם נתן לו ונותן לו בכל רגע ורגע, מרוב האהבה שיש לו לבורא עולם הוא נזהר מלצער את בורא עולם.

תכלית כל התורה והמצוות

הרמב"ם כותב שהתכלית של כל התורה והמצוות הוא שיגיע האדם ליראת שמים, שנאמר (דברים ו, כד) "ויצוונו ה' לעשות את כל החוקים האלה, ליראה את ה' אלוקינו לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום הזה", שה' ציוונו את כל התורה כדי שנזכה שתהיה לנו יראת שמים.

הגמרא במסכת ברכות (דף ו ע"ב) מביאה את דברי שלמה המלך בספר קהלת (יב, יג) "את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם", ושואלת הגמרא מה פירוש כי זה כל האדם? אמר רבי אלעזר, אמר הקב"ה

כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל יראת שמים.

הכח לעמוד בניסיונות

ואומר המדרש שהקב"ה הביא על אברהם אבינו עשרה ניסיונות, ומה שנתן לאברהם אבינו את הכח לעמוד בכל עשרת הניסיונות זו יראת ה' שהייתה בו, אברהם אבינו היו בו הרבה מידות טובות והרבה מעשים טובים, אבל הקב"ה שיבח את אברהם אבינו בדבר אחד, שאמר לו (בראשית כב, יב) "עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה", הקב"ה שיבח את אברהם אבינו על שיש לו יראה מה' יתברך.

וכך אנו רואים בתורה אצל יוסף הצדיק, שהיה בארץ טמאה והצליח לעמוד בניסיון עם אשת פוטיפר ולא ניכשל בגילוי עריות, ויוסף הצליח לעמוד בניסיון בזכות שהייתה לו יראה מה' יתברך, וכך אמר יוסף (בראשית מב, יח) "את האלוקים אני ירא".

ואנו רואים אצל איוב שהיו לו הרבה מאוד ייסורים, ולמרות כל הייסורים נישאר איוב דבק בקב"ה בזכות שהייתה לו יראת שמים, כנאמר בפסוק (איוב א, א) "איש היה בארץ עוץ איוב שמו, והיה האיש ההוא תם וישר וירא אלוקים וסר מרע".

איך זוכים ליראת שמים

וזוכים ליראת שמים על ידי שיתבונן כל הזמן כמה טוב הקב"ה נותן לו בכל רגע ורגע, וכך יתמלא ליבו באהבת השם ומתוך אהבה לקב"ה יזכה שתהיה לו יראה מה' יתברך.

נאמר בגמרא "אמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (ברכות דף לג ע"ב), ומפרש את דברי הגמרא הללו האדמו"ר מקוצק זיע"א, שהכל בידי שמים כלומר כל דבר שיבקש האדם מהקב"ה כגון פרנסה בריאות או בנים וכדו', הרי הדבר הוא בידי שמים האם למלא בקשתו אם לאו, אבל אם בקשתו היא לזכות ליראת שמים, הרי שכביכול משמים מוכרחים למלא את משאלתו ולעשות את בקשתו ולזכותו ליראת שמים, וכביכול אין הדבר בידיהם.

אוצר של יראת שמים

עוד כותבת הגמרא שם "אמר רבי חנינא משום ר' שמעון בן יוחי אין לו להקב"ה בבית גנזיו, אלא אוצר של יראת שמים שנאמר יראת ה' היא אוצרו", ושואלת הגמרא מפני מה כתוב בפסוק שאין הקב"ה שואל מאתנו כי אם ליראה, שמלשון זו משמע כביכול יראת שמים דבר קטן הוא, וכיצד ייתכן הדבר הרי יראת ה' היא אוצרו של הקב"ה, עונה הגמרא - כן, לגבי משה רבינו יראת שמים היא דבר קטן.

ושואל החת"ס הרי התורה לא ניתנה למשה רבינו בלבד אלא לכל עם ישראל ניתנה, ומדוע התורה מתייחסת ליראת

שמים כאל דבר קטן, אלא עונה על כך החתם סופר, שבאה התורה ללמד אותנו שיראת שמים אמנם היא דבר גדול מאוד, אבל ניתן לזכות ולהשיג יראת שמים בקלות על ידי שמתקרבים לצדיק, שעל ידי כך רואים איך הצדיק עובד את ה', ואז האדם יכול לזכות בקלות ליראת שמים טהורה.

רק אין יראת אלוקים

שואלים רבותינו ז"ל מדוע התורה הייתה צריכה לצוות אותנו על מצוות שבין אדם לחברו, הרי מצוות אלו היינו יודעים אותם גם בלי התורה כי הם דברים שהשכל מחייב אותם, כמו לא תגנוב ולא תירצח, והיה מספיק שהתורה הייתה מצווה אותנו רק על המצוות שבין אדם לבורא עולם שלא היינו יודעים אותם לבד, כמו מצות שמירת שבת ומצוות תפילין?

והתשובה לכך היא על פי המדרש שאומר שאחת הארצות שרוב אנשיה היו חכמים ונבונים, שלא היה כמותם בכל העולם זו ארץ מצרים, שארץ מצרים הייתה המעצמה הגדולה ביותר בעולם, ושני הדברים המפורסמים ביותר בחוכמת מצרים היו בניית הפירמידות שהוא דבר פלא איך הצליחו לבנות דבר זה, וכן ענין החניטה שהמציאו דבר פלא שהיו מושחים על גופת המת איזה דבר והגופה הייתה נשמרת אלפי שנים ולא הייתה נרקבת, ועד היום לא הצליחו החוקרים לחקור את חכמתם של המצרים שהייתה באותה תקופה, ובכל זאת לא עמדה להם כל חכמתם למנוע את מידת האכזריות שהייתה בהם, והיו זורקים תינוקות ליאור והיו דוחפים תינוקות חיים במקום לבנים בתוך הבניין, ולכאורה איך יכול להיות שאנשים שהיו כל כך חכמים וכל כך מתורבתים, עשו את הדברים האכזרים ביותר?

אלא באה התורה וגילתה לנו שהחכמה האנושית אינה מיישרת את האדם, ויכול להיות אדם שתהיה לו חכמה גדולה אבל המידות שלו יהיו מושחתות ביותר, והדבר היחיד שנותן לאדם מידות טובות זו רק התורה הקדושה.

המדרש אומר (רבה איכה ב, יג) "אם יאמר לך אדם יש חכמה בגוים, תאמן, הדא הוא דכתיב (עובדיה א, ח) "והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו". יש תורה בגוים, אל תאמן, דכתיב (איכה ב, ט) "מלכה ושריה בגוים אין תורה". היו בגויים כל מיני פילוסופים גדולים שסברו שעל פי השכל יכול האדם להיות עם מידות טובות וכולם טעו, וכמו שמסופר על אריסטו שהיה מגדולי הפילוסופים ופעם אחת תפשו אותו אוכל ארנבת שעוד הייתה חיה, אמרו לו איך יכול להיות שאריסטו החכם הגדול כך יתנהג? אמר להם עכשיו אני לא אריסטו.

באה התורה ללמד אותנו שבמקום שאין בו יראה מה' במקום אין שום דבר בטוח, ואפילו במקום שהאנשים שם מנומסים ומתורבתים אם אין יראת שמים אין כלום, וכל הנימוס והמידות טובות שנראה הכל הוא רק כלפי חוץ אבל הפנימיות שלהם הפוכה מכל המידות הטובות, והפנימיות שלהם מתגלה כשיש להם ניסיון, כמו שהגמרא אומרת (עירובין דף סה ע"ב) "א"ר אילעאי בשלשה דברים אדם ניכר, בכוסו ובכיסו ובכעסו", אם בשעה שכועס הוא הופך להיות לחיית טרף, סימן שכל המידות הטובות שהתנהג בהם היו רק כלפי חוץ, אבל הנפש של שלו מושחתת.

משה בורח למדין

ואנו רואים בפרשה שיום אחד משה רבינו יצא וראה איש מצרי מכה איש עברי, אומרת התורה (ב, יב) "וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול", ואומר רש"י שהרגו על ידי שם השם המפורש, ומספרת התורה (ב, יג-יד) "ויצא ביום השני, והנה שני אנשים עברים נצים, ויאמר לרשע למה תכה רעך: ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו, הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי, ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר", והגיע הדבר לפרעה וקם משה וברח למדין ושם היה משה רועה צאן אצל יתרו כהן מדין.

מדוע לא יבער הסנה

ויום אחד כשהיה משה רועה את צאן יתרו במדבר, ראה דבר פלא שהנה שיח של קוצים בוער באש והשיח לא נשרף, אמר משה (ג, ג) "אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה", והתגלה אליו מלאך מן השמים ואמר לו (ג, ה) "אל תקרב הלם, של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא", ושם התגלה הקב"ה למשה ואמר לו שהוא יהיה המנהיג של עם ישראל, והוא יהיה השליח של הקב"ה לגאול ולהוציא את עם ישראל מארץ מצרים, ואמר משה לקב"ה - רבש"ע - אהרן אחי הוא יותר גדול ממני והוא כבר המנהיג של עם ישראל, ואם אני אחזור למצרים ואני אהיה המנהיג יהיה לאחי אהרן צער בלב, אמר לו הקב"ה למשה - אל תדאג (ד, יד) "וראך ושמח בליבו", אהרן אחיך לא יהיה בלבו עליך, אלא אדרבה הוא ישמח בליבו, ואני אתן לך סימן שכשתגיע למצרים הוא ייצא לקראתך לקבל את פניך.

נס מעל הטבע - רק כשהאמונה חזקה

אומרת התורה (ד, א) "ויען משה ויאמר, והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי, כי יאמרו לא נראה אליך ה'", אומר הבן איש חי שהטבע בעולם הוא שאדם כשיש לו צרה הוא נתפס בכל דבר

שנותן לו תקווה אפילו שבדרך כלל הוא לא מאמין בו, ואמר משה לקב"ה - אם אני אגיד לבני ישראל שהגיע זמן הגאולה זו לא תהיה אמונה אמתית, וגם שיגידו שהם מאמינים הם יאמרו זאת כי הם רוצים להיאחז בדבר שנותן להם תקווה, וכך הצליחו המשיחים הכוזבים בכל הדורות להטעות את העם שנמשך אחריהם, ולא מפני שהאמינו להם אלא בגלל הצרות הגדולות שעם ישראל סבל בגלות הקשה והארוכה, ומשה רבינו ידע שכדי לזכות לצאת ממצרים צריך אמונה אמתית ושלימה, ולכן משה אמר להקב"ה והן לא יאמינו לי, וגם אם יגידו שהם מאמינים זו לא אמונה אמתית.

בני ישראל - האמונה מושרשת בליבם

אמר הקב"ה למשה - גלוי וידוע לפני שבני ישראל הם מאמינים בני מאמינים, והאמונה טבועה בשורש שהנשמה היא חלק אלוק ממעל.

דוד המלך אומר בתהלים (קמה, יח) "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת", אומרת הגמרא יכול כל מי שקורא ומתפלל הקב"ה עונה לו? אלא אומרת הגמרא לא לכל אחד הקב"ה עונה, אלא לכל אשר יקראוהו באמת, מפני שיכול להיות שמתפלל להקב"ה לא מפני שמאמין בו שרק הקב"ה יכול לעזור לו ולא אחר, אלא חושב בליבו אני אנסה מה יש לי להפסיד, ובמקרה כזה אין הקב"ה ממלא בקשתו אלא רק לכל אשר יקראוהו באמת.

השלך על ה'

הבן איש חי מספר שהיה יהודי עשיר שבא אצלו אישה אלמנה, והאישה הזו בהתחלה הייתה עשירה אלא שמאז שבעלה נפטר עשתה כמה עסקים רעים, וכך התדרדר מצבה עד שלא הייתה לה פרוטה לקנות אוכל כדי להאכיל את ילדיה הקטנים, ובאה לעשיר חבר של בעלה המנוח והתחילה לבכות שהיא מתביישת לאסוף כסף ולקבץ נדבות, ואמרה לו - דע לך, אף אחד לא יודע שאני מבקשת צדקה כי אני מתביישת מאוד ואני מבקשת ממך שתעזור לי, ואם אתה לא תעזור לי לא יהיה לי מה לאכול ואני וילדי הקטנים נגווע ברעב, כששמע כך העשיר הבין מיד שהוא חייב לעזור לה, ובכל חודש היה מפרנסה בכבוד וברווח גדול כמו שהייתה רגילה כשבעלה היה עדיין בחיים.

והיה איזה אדם שהיה מקבץ נדבות שהיה עובר מבית לבית ומבקש צדקה, דפק בדלת בבית של אותו עשיר והעשיר נתן לו פרוטה אחת, שאל העני את העשיר - תגיד לי, שמעתי שיש איזו אלמנה שאתה נותן לה בכל חודש אלף מטבעות זהב, ולי אתה נותן פרוטה אחת בלבד? אמר לו העשיר -

הלא אתה מחזר על הפתחים ואתה עובר מבית לבית ומבקש צדקה, אם אני לא אתן לך מישהו אחר ייתן לך, אבל האלמנה הזו מכיוון שהיא מתביישת לבקש צדקה, אם אני לא אתן לה היא והילדים שלה הקטנים ימותו ברעב, ומכיוון שאני יודע שהיא סומכת רק עלי אני מפרנס אותה ודואג לכל צרכיה.

כך הקב"ה, אדם שמחזר על הפתחים אדם שאין לו ביטחון שלם בבורא עולם, אלא כשיש לו בעיות הוא בא להתפלל ולבקש מבורא עולם - ריבונו של עולם תן לי פרנסה תן לי רפואה, ואותו אדם אין לו אמונה חזקה אלא הוא אומר אם אני אתפלל לא יזיק, כשבורא עולם רואה שהוא לא סומך עליו בביטחון שלם התפילה שלו לא מתקבלת בשמים, הקב"ה אומר לו תמשיך לחזר על הפתחים ומי שאתה סומך עליו שהוא ידאג לך.

אבל אם בא אדם לקב"ה ואומר לו - ריבונו של עולם, אם אתה לא תיתן לי אני אמות, כביכול מוכרח הקב"ה למלא את בקשתו, שהרי רק עליו הוא סומך, כמו שכתוב (תהלים נה, כג) "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך"

למה המטה נהפך דווקא לנחש?

אנו רואים בפרשת השבוע שכשהקב"ה אומר למשה לך אל פרעה ותגיד לו שהקב"ה שלח אותך, אמר משה ואם יבקש פרעה סימן לכך שהקב"ה שלח אותי, א"ל הקב"ה מה בידך? א"ל מטה א"ל השליכו ארצה ויהי לנחש וכו'. ולכאורה למה הקב"ה נתן סימן לפרעה שהמטה ייהפך דווקא לנחש ולא לאיזו חיה אחרת?

אלא אומר המדרש, שלעתיד לבוא ישאל הקב"ה את הנחש - מה הנאה יש לך? אריה דורס ואוכל וכן שאר בעל חיים אבל נחש מכיש והולך, ואם כן מה הנאה יש לך? עונה הנחש לקב"ה - יש אדם שגוזל וגונב א"כ הוא עבר עבירה אבל הוא לקח משהו אבל אדם שמדבר לשון הרע מה הנאה יש לו, כמו שנאמר (קהלת י, יא) "אם יישך הנחש בלא לחש, ואין יתרון לבעל הלשון".

הבן איש חי אומר שכל אדם שהולך למלאכתו ולעבודתו הוא הולך בגלל שתי סיבות, הדבר הראשון להביא פרנסה למשפחתו, והדבר השני בשביל הנפש של האדם, כי כל אדם רוצה להרגיש שהוא מועיל לעולם, אדם שמרגיש שהוא לא ממצה את עצמו א"כ אפילו שתהיה לו משכורת טובה, יש לו עצבות והנפש שלו לא שמחה, כי הוא מרגיש שהוא לא הגיע ליעוד שלשמו בא לעולם.

אבל אדם שמרגיש יצירתי ושהוא הביא תועלת לעולם ותועלת לבני אדם יש לו שמחה, ואפילו אם בסוף הוא לא יקבל שכר על כל מה שעבד אבל יש לו שמחה בלב שהוא יצר משהו והביא תועלת לעולם.

פרעה אמר לבני ישראל אתם תבנו את פיתום ואת רעמסס, בני ישראל במשך כל שנות השעבוד בנו בנינים, והיכן כל הבניינים שבנו בני ישראל? וכי במשך כל השנים האלו בנו רק את פיתום ורעמסס? אלא למה נקרא פיתום שהיה נפתח פי התהום ובולע את כל מה שבנו, ורעמסס שהיה יוצא רעם והכל היה נמס.

א"כ המצרים העבידו את בנ"י סתם בלי תועלת רק כדי למרר את חייהם, ולכן הדבר היה קשה ביותר לבני ישראל כי אם היו עובדים והיו יוצרים משהו היו שמחים, ולכן האות לפרעה היה דווקא ע"י הנחש שגם הוא לא נהנה כלום מיגיעו.

שמות ר"ת שבת מילה תפילין

המדרש אומר שבני ישראל גם כשהיו במצרים הקפידו על שלושה מצוות אלו, שבת מילה ותפילין ולכן ניקרא חומש שמות שהוא ר"ת ש'בת מ'ילה ות'פילין, ובזכות שלושה מצוות אלו שבת מילה ותפילין שהם יסוד היהדות, זכו בני ישראל לצאת מארץ מצרים וקיבלו את התורה.

מתורתו של מרן רבי יעקב אבוחצירא זיע"א

אומרת התורה (א, א) "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה", אומר רבי יעקב אבוחצירא עיקר המטרה שאדם בא לעולם הזה היא להידבק בשכינה, והתורה הקדושה באה לרמוז לנו - **הבאים** כשאדם בא לעולם הזה, **מצרימה** גימטריא שכינה, שאדם בא לעולם הזה כדי להידבק בשכינה להידבק בבורא עולם, וזוכים להידבק בשכינה ע"י **את יעקב איש וביתו באו,** שיעקב ראשי תיבות י'חוד ע'נוה ק'דושה ב'רכה וכך זוכה להתקרב לבורא עולם, ובאה התורה לרמוז לנו שאדם יכול להידבק בשכינה רק כשהוא בקדושה ויש בו מידות טובות והוא מברך את השם, כך הוא זוכה להידבק בבורא עולם.

נאמר בתורה "ואמרו לי מה שמו מה אומר אלהם? ויאמר אלוקים אל משה אהיה אשר אהיה", שואל מרן הצדיק רבי יעקב אבוחצירא זצוקללה"ה, משה רבינו אומר לקב"ה שבני ישראל ישאלו אותו מה שמו, וכי בני ישראל לא היו יודעים שמו של הקב"ה? אלא מסביר הצדיק רבי יעקב אבוחצירא זיע"א, שהקב"ה אמר לאברהם אבינו ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה, וכך ידעו בני ישראל שהם צריכים להיות משועבדים בארץ מצרים ארבע מאות שנה, וכשנגלה הקב"ה למשה רבינו בסנה ואמר לו הגיע זמן הגאולה, משה רבינו שאל את הקב"ה איך יכול להיות שהקב"ה אמר דבר והקב"ה חוזר בו, הרי כבר גזר הקב"ה שבני ישראל יהיו בגלות ארבע מאות שנה

ועדיין לא עברו ארבע מאות שנה, והרי הקב"ה אמת וחותמו אמת.

ולכן אמר משה רבינו לקב"ה, כשאני אבוא לבני ישראל ואני אומר להם הגיע זמן הגאולה הם לא יאמינו לי, שיאמרו לי הרי הקב"ה חותמו אמת והוא לא אומר דבר ומשנה את מה שאמר, ואיך יכול להיות שבתחילה אמר שיהיו ארבע מאות שנה ואחר כך אמר רק מאתיים ועשר שנים? ולכן אמר לו אהיה אשר אהיה אהיה בגימטרייה 21 21 כפול 21 שווה 441 שהוא בגימטרייה אמת, אמר הקב"ה למשה רבינו - כל גזירה שנגזרת בשמים נגזרת על תנאי, ואם יהודי יעשה תשובה על דעת שיעשה תשובה לא נגזרה הגזירה, ומכיוון שבני ישראל שמרו ברית קודש וגם מצרים שעבדו אותם קשה מאוד שהכבידו עליהם השעבוד ביותר, לכן מה שהיו צריכים לעבוד ארבע מאות שנה עבדו במאתיים ועשר שנים והגיע זמן גאולתם.

הילולת רבי נפתלי כץ
בעל הסמיכת חכמים

בכ"ד בטבת יחול יום ההילולא של הרב הקדוש המקובל האלוקי רבי נפתלי כץ זצוק"ל וזיע"א שניפטר לפני שלש מאות ושלוש שנים, ולפני שנפטר גילה שהוא היה גלגול של חזקיהו מלך יהודה.

הרב הקדוש רבי נפתלי כץ קבור בעיר איסטנבול בטורקיה, רבי נפתלי היה גר בפולין ושם הייתה לו ישיבה גדולה והיה רב של כמה ערים גדולות, ובסוף ימיו ביקש לעלות לארץ הקודש וכשהגיעה לטורקיה חלה וניפטר שם בגיל שבעים.

וכותב הרב הקדוש רבי חיים פלאג'י שהיה מגדולי הרבנים בטורקיה, שהסיבה שיהודי טורקיה היו גרים דווקא בעיר איסטנבול היא, שבטורקיה היה ידוע שהיו שם הרבה פעמים רעידות אדמה, חוץ מהעיר איסטנבול ששם יש הבטחה שבגלל שקבור שם הצדיק רבי נפתלי כץ לא תהיינה שם רעידות אדמה, ולכן היהודים היו גרים דווקא שם.

רבי נפתלי כץ היה כהן והיה לו יחוס של כהונה עד אהרן הכהן, ומסופר שרבי נפתלי כץ כתב בצוואה שלו שלא יכתבו על המצבה שלו תואר של צדיק, אבל ציווה שייכתבו על המצבה שלו שהוא מיוחס עד לאהרן הכהן בן אחר בן, וכן רבי נפתלי כץ היה מזרע של צדיקים גדולים והיה הנכד של המהר"ל מפראג.

הצדיק רבי נפתלי כץ' חיבר שלש עשרה ספרים קדושים מאוד, ואחד הספרים המפורסמים ביותר שחיבר הוא ספר "סמיכת חכמים", ששם הוא כותב מה הקשר בין סוף מסכת אחת לתחילת המסכת הסמוכה לה.

בשנת ה'תע"ט הגיע עם זוגתו לקושטא שבטורקיה על מנת לעלות לארץ ישראל, אך לפתע חלה וגילה לקרוביו בדיוק באיזה זמן יפטר. ובמועד שנקב רבים מאנשי הקהילה נהרו לביתו ולכל אחד אמר מאיזה גלגול נשמה הינו, מינה את האנשים שיתעסקו בקבורתו. גזר בחרם לא להספידו, לא לשבח אותו בתואר 'צדיק' או 'חסיד' וכדומה רק שהיה למדן, לא לחקוק על מצבתו שום שבח אלא רק 'פה נטמן הרב מוהר"ר נפתלי הכהן בן הרב הגדול המופלג בדורו מוהר"ר יצחק הכהן זלה"ה, משלשלת היחס כמה גאוני ארץ ראשי משפחתו מכל הצדדים ויחס הכהונה עד אהרן הכהן לא-ל עליון'. סגר את דלת חדרו וציווה לכתוב על החלונות ועל הפתח שמות קדושים, כאשר הבחין כי נפלה חרדה גדולה על הנוכחים בחדר, ביקש שיצאו מביתו ורק הסופר והשמש

שהינו בגיל מאה ועשר יישארו עמו, ואמר 'ברוך הבא אבי, ברוך הבא זקני רבי נפתלי, ברוך הבא אבי זקני רבי מענדל, ברוך הבא אבי זקני רבי משה חריף' וכן לצדיקים נוספים ולמלאכים, לפתע נעשה רעש חזק ואש גדולה סביב מיטתו, ביקש מהסופר והשמש לצאת מהחדר והשיב את נשמתו ליוצרה.

לכל מקום שהלך לקח עמו תיבה ובה תכריכים, טלית, קיטל ומעט עפר מארץ ישראל על מנת שלא יתעטף בטלית שאינה שלו, שיזכור תמיד את יום המיתה ובעת קבורתו יפזרו על גופו מן העפר.

הצדיק רבי נפתלי כץ היה ידוע שרוב ימיו עסק בתורת הקבלה, והיה מקובל אלוקי והיה משתמש בקבלה מעשית והיה כותב קמיעות לשמירה, ובפרט בזמנם שאחד הדברים הקשים ביותר היו שהיו בתים עולים באש בגלל שהבתים היו עשויים מעץ, והיה רבי נפתלי כץ כותב קמיע מיוחד כנגד שריפה.

וכתב בספר "דור דעה", שרבי ישראל בעל שם טוב וכן הרב בעל התניא כשהיו בדרכם לעלות לארץ ישראל, הלכו להתפלל על קיברו של רבי נפתלי כץ, ובלילה בא אליהם רבי נפתלי כץ בחלום ואמר להם שישובו בחזרה למקומם כי לא יצליחו לעלות לארץ ישראל, ואם יתעקשו הם ימותו בדרך ובכל מקרה לא יצליחו להגיע לארץ ישראל, ומיד חזרו למקומם.

וכותב רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב שהתפלל על קברו של רבי נפתלי כץ, וכשהתפלל, מרוב קדושת המקום התעלף עד שכמעט יצאה נשמתו, וכותב רבי נחמן שראה ישועות גדולות על קברו של רבי נפתלי כץ.

מסופר שפעם בא תלמיד חכם לבבא סאלי וראה שהמנהג של הצדיק שהיה עושה סעודות ארוכות והיה מאריך מאוד בסעודות, ושאל אותו יהודי את הצדיק מדוע מנהג הצדיק להאריך כל כך הרבה בסעודות?

אמר לו הצדיק בבא סאלי שמסופר שמלך טורקיה היה בא אצל רבי נפתלי כץ כדי להתברך, ופעם אחת הייתה למלך איזו צרה ושלח שליחים לצדיק שיברך אותו, ואמר המלך אל תצאו מהבית של הצדיק עד שאני אשלח שליח להודיע לכם שהבעיה נפתרה, וראו את הרב שהיה יושב ורוקד ושמח במשך כמה שעות, ואחרי כמה שעות באו ובישרו שהבעיה של המלך נפתרה, ושאלו את רבי נפתלי ואמר להם תדעו לכם שבכח השמחה אפשר לשנות סדרי בראשית, שכשיהודי שמח שהוא בן של בורא עולם ושמח שהוא מקיים מצוות בשמחה של קדושה, יש על ידי כך כח לשנות סדרי בראשית.

ומסופר על הרב הקדוש רבי נפתלי כץ' שכשהיה ילד קטן בגיל עשר היה

משחק עם הילדים, ויום אחד עבר המלך והתחילו הילדים לומר בוא נראה מי יהיה לו אומץ לזרוק אבן על העגלה של המלך, ורבי נפתלי כץ שהיה ילד בגיל עשר זרק אבן על העגלה של המלך ופגעה האבן בראשו של המלך, ומיד באו ולקחו את הילד נפתלי כץ והעמידו אותו למשפט, ונגזר דינו שיוציאו אותו להורג מכיוון שכמעט והרג את המלך, והיה החוק שמוציאים להורג רק בעיר הבירה ונקבע היום שישלחו את הילד נפתלי כץ עם שליח של המושל לעיר הבירה כדי להוציא את הילד להורג, וכך היו הולכים במשך כמה שבועות ולילה אחד נכנסו לאיזה אכסניה כדי לישון, ואותה אכסניה הייתה של יהודי ובעל בית המלון היהודי היה יושב בלילה ולומד עם הבן שלו תורה, והילד נפתלי כץ התחיל לדבר איתם דברי תורה וראה בעל בית המלון היהודי את הילד איך שהוא פיקח וחריף מאוד, והתעניין עם השליח הגוי מה מעשיו ולאן הם הולכים? והוא סיפר שהוא בדרך לקחת את הילד לעיר הבירה ששם יוציאו אותו להורג, ובעל בית המלון היהודי מיד התמלא ברחמים איך אפשר להציל את הילד היהודי ממוות, והתחיל לשכנע את השליח הגוי שהוא ייתן לו הרבה כסף והוא ימציא לו שטר מזויף שכביכול הילד מת בדרך, וכך לאט לאט אמר לו תישאר אצלי עוד יום ועוד יום בחינם, והיה נותן לו אוכל ושכר ונתן לו הרבה מטבעות זהב והשאיר הגוי את הילד נפתלי כץ אצל בעל בית המלון וחזר לעיר שלו.

והילד נפתלי כץ היה גדל בבית של היהודי בעל בית המלון ושכר לו מלמד שבכל יום ילמד אתו תורה, והיה הילד הולך וגדל בתורה מאוד עד שנעשה בחור, והייתה לבעל בית המלון בת ורצה שהבת שלו תתחתן עם רבי נפתלי כץ והסכים, ועמדו והתארסו ואחרי כמה חודשים ראה בעל בית המלון היהודי שרבי נפתלי כץ הפנים שלו עצובות, והוא כבר בקושי מדבר וכל היום היה מסתגר בחדר שלו, ושאל אותו - למה אתה עצוב תגלה לי? אמר לו - אני חייב לך את החיים שלי, אבל דע לך שאני לא יכול להתחתן עם הבת שלך כי היא לא מתאימה לי ואינה משורש נשמתי ולכן אני עצוב, מיד אמר לו בעל בית המלון - אם אתה לא רוצה להתחתן עם הבת שלי בלב שלם אל תתחתן אתה וזה בסדר גמור, אבל אני מבקש מימך שיותר לא תגור בבית שלי, כי אם תמשיך לגור כאן והבת שלי תראה אותך בכל יום היא תהיה בצער, אמר לו - בסדר גמור אני אלך, אבל לפני שאני הולך אני רוצה לדעת כמה כסף שוחד שילמת לשליח הגוי כדי שישחרר אותי מהמוות, אמר לו - מה זה משנה אני עשיתי מצוה ואני לא מתחרט על המצווה ואני לא רוצה את הכסף בחזרה, אמר לו רבי נפתלי כץ -

אבל רק תרשום לי על הפתק כמה מטבעות נתת לו? מיד לקח דף וכתב את הסכום על הפתק עשרים מטבעות זהב ונתן לו את הפתק, אבל אמר לו - דע לך שאני לא רוצה את הכסף בחזרה, כי מה שנתתי היה על מנת לקיים מצוות פדיון שבויים, ויצא רבי נפתלי כץ והלך, ואחרי זמן קצר עמד רבי נפתלי כץ והתחתן עם אישה אחרת, וגם הבת של בעל בית המלון הכירה יהודי ירא שמים שהייתה לו חנות יין והתחתנה אתו.

ואחרי כמה שנים יום אחד עמדה הבת של בעל בית המלון מחוץ לבית שלה, ועבר שם גוי עשיר וראה אותה שהיא יפת תואר מיד חשק בה והעלה אותה לעגלה שלו בכח, והביא אותה לבית שלו וביקש לעבור אתה עבירה, ואותה אישה הייתה צדקת והייתה פיקחת ואמרה לו אם כבר אתה רוצה לעבור עבירה למה שלא נעבור את העבירה ברצון ובשמחה, תלך לקנות יין ונשמח ונעבור עבירה בשמחה, ושמע בקולה והלך לחנות לקנות יין ובינתיים עמדה ולבשה את המעיל של הגוי וקפצה מהחלון, ואמר - רבש"ע, אם אני אמות תמחל לי כי אני לא רציתי לעבור עבירה וקפצה מהחלון וניצלה וברחה לבית שלה, וכשהגיעה לבית שלה סיפרה לבעלה כל מה שעבר עליה והצטער מאוד, ונכנס חשד בליבו אולי אשתו לא אומרת אמת ואולי היא אסורה עליו.

ובאותו זמן הרב הקדוש רבי נפתלי כץ היה מפורסם מאוד, והלכו בעלה והאבא שלה לרב הקדוש רבי נפתלי כץ וסיפרו לו את כל המעשה ושאלו אותו מה לעשות, ואמר הרב רבי נפתלי כץ תדעו לכם שהאישה הזו היא צדקת והיא כשרה ולא נכשלה בדבר עבירה עם הגוי, ובעוד שלושה ימים הקב"ה ייתן לכם סימן מן השמים שהיא צדקת וכשרה, וכשיהיה לכם הסימן תחזרו אלי, ואחרי שלושה ימים בא לחנות היין של בעלה אדם גוי, וסיפר לו שלפני כמה חודשים עבר בעיר הזו וראה איזו אישה יפה ולקח אותה לבית שלו, ושכנעה אותו שילך לקנות יין והשתכנע והלך לקנות יין וכשחזר היא גנבה לו את המעיל וברחה, ובמעיל שלו היו מוחבאים שם עשרים מטבעות זהב, וכששמע בעלה את דבריו של הגוי מיהר והלך לביתו, ולקח את אותו המעיל ופרם את התפרים שלו ומצא שם עשרים מטבעות זהב ומיד הלך לרבי נפתלי כץ וסיפר לו המעשה, ואז הוציא רבי נפתלי כץ את הפתק שכתב לו בעל בית המלון, ושם היה כתוב שהוא נתן לשליח הגוי עשרים מטבעות זהב כדי לפדות אותו, וזהו בדיוק הסכום שהקב"ה החזיר לו בחזרה, ואמר לו רבי נפתלי כץ - לך תבדוק ותראה שאותו גוי זהו אותו

השליח שנתת לו את הכסף, והמטבעות אלו אותן המטבעות בדיוק שנתת לו בזמנו והוא שמר אותם, ומכאן אנו רואים מהו כח של צדיק.

וסיפרו גדולי הצדיקים שמתחת לקברו של רבי נפתלי כץ נמצא מעין של מים חיים.

רבי נפתלי כץ היה מרבה להצטער על חורבן בית המקדש, והיה אומר משל למלך שקבע את מקום מושבו בעיר אחת, ובנה ארמון גדול ובנה חומה סביב לעיר והיה נותן לבני העיר מכל טוב, רק דבר אחד ביקש מהם שיהיו אוהבים אחד את חברו ויהיו באחדות גדולה, וכשראה המלך שהם לא באחדות אלא בשנאה יצא מהעיר והפסיק להשגיח על העיר, ומיד בא הצורר שהיה שונא את תושבי העיר והחריב אותה ושרף הכל, ובכל פעם שהמלך היה עובר ליד העיר היה בוכה ומצטער, כי הכל נחרב בגלל תושבי העיר שהיו שונאים אחד את חברו, וכל מי שהיה עם חיל המלך היה בוכה ומצטער אתו.

והנמשל הוא שהקב"ה השרה את שכינתו על ירושלים והכל היה בשפע גדול, ולא היה לא צער ולא חולי ולא מלחמה הכל היה בשקט ושלוה, ורק דבר אחד ביקש הקב"ה שיהיו באחדות, וברגע שהיו בשנאת חינם מיד סילק הקב"ה את שכינתו מירושלים ומיד באו הגויים ושרפו את בית המקדש, וכשהקב"ה עובר ומסתכל על הבית שלו שהוא חרב הוא מתמלא בצער, וכל מי שמרגיש קרוב למלך מצטער יחד עם המלך.

רבי עקיבא איגר היה הרב של העיר פוזנא, ומאה עשרים שנה לפני שהיה רבי עקיבא איגר הרב של העיר פוזנא, היה הרב של העיר פוזנא רבי נפתלי כץ, וכשהיה הרב הקדוש רבי נפתלי כץ רב העיר פוזנא הוא עשה תקנה שכל דין תורה יעשו במקום מיוחד שבנו אותו לצורך כך, וגם אחרי שניפטר רבי נפתלי המשיכו את התקנה הזו, וכל דין תורה שהיה צריך לעשות היו באים לבית הדין ושם היו פוסקים את ההלכה, ואחרי הרבה שנים היה הרב של העיר רבי עקיבא איגר, וגם הוא כשהיה רוצה לפסוק את הדין היה הולך לבית הדין ושם היה פוסק את ההלכה, פעם אחת היה גשם חזק ואמר רבי עקיבא איגר שאפשר לפסוק את הדין גם בבית ולא חייב ללכת לבית הדין, ובלילה בא לרבי עקיבא איגר בחלום אבא שלו ואמר לו למה ביטלת את התקנה של רבי נפתלי כץ, שהוא עשה כח מיוחד שלא תצא תקלה מתחת ידי הדיינים אלא רק דין אמת, ועכשיו שפסקת דין בבית שלך ולא בבית הדין נכשלת ולא פסקת דין אמת, וחקר ובירר ובאמת נמצא שטעה בדין, והלך רבי עקיבא איגר לבית הדין וחיפש לראות מה עשה שם רבי נפתלי כץ, ואיזו סגולה עשה שלא יכשלו בדין

וחיפש ולא מצא שום דבר, אחר כך הוריד את המזוזה וראה שהמזוזה עטפה בנייר ועל הנייר היה כתוב נפתלי כץ, ואמר רבי עקיבא איגר שהשם של רבי נפתלי כץ כל כך קדוש שהוא מסוגל לישועות גדולות מאוד.

מסופר שלצדיק רבי נפתלי כץ הייתה לו ישיבה שהיו לומדים בה תלמידי חכמים, ופעם אחת בא יהודי עשיר מאחת העיירות בפולין וביקש שידוך לבת שלו, והציע רבי נפתלי כץ את אחד התלמידים ועשו את השידוך ואחרי כמה זמן עמדו והתחתנו, ואחרי החתונה החתן והכלה לא היו מסתדרים והיו כל הזמן מתווכחים, עד שאחרי כמה חודשים קם החתן וברח ונעלם והיו מחפשים אותו ולא מצאו אותו, והכלה נשארה עגונה ולא ידעו מה לעשות, ואחרי כמה זמן האבא של הכלה הלך לרבי נפתלי כץ וסיפר לו שהחתן ברח והאישה נשארה עגונה, וכבר עברו שלש שנים ושהצדיק יעזור להם ויגיד להם מה לעשות כדי להתיר את האישה להתחתן, וניסה הרב לדחות אותם כי אינו יודע מה לעשות אבל הפצירו בו מאוד, ואמרו מכיוון שהרב היה השדכן עליו להשתדל בדבר ביותר.

וידוע שרבי נפתלי כץ היה משתמש בקבלה מעשית, והתחיל להגיד שמות קודש ואמר לתלמידים שלו שכשהוא יתעלף יעירו אותו, וכך היה הצדיק עומד ומתפלל ופתאום מתעלף ומיד היו התלמידים מעירים את הרב וכך היה שלוש פעמים, והתעורר הרב ואמר שילכו לעיר ווילנא ושם בכניסה לעיר יש בית מרזח ויושבים שם שלשה חיילים, ואחד מהם הוא החתן ושילכו לשם עם שלושה דיינים והאישה ויכתבו מיד גט ויתגרשו, ומיד נסעו לשם וכשהגיעו מצאו בבית המרזח שלושה אנשים ומיד זיהו את החתן וביקשו ממנו שייתן גט לאישה והוא לא הסכים, ומיד פנו לשר של העיר וסיפרו לו המעשה, ומיד קרא לאותו חתן וא"ל שיגרש את האישה ולא הסכים והתחיל לקלל את שר העיר, ושר העיר מרוב כעס הוציא את החרב שלו והרג אותו, וביקש האבא של הכלה שייקח אותו לקבור אותו בקבר ישראל ולא הסכימו, וחזרו וסיפרו לרבי נפתלי כץ את כל המעשה, ואמר להם תדעו לכם שהחתן הזה כבר לפני שלש שנים ברח מביתו והתחבר לחבורת שודדים, והיו רוצחים בני אדם וגוזלים את ממונם, ויום אחד גזלו סכום כסף גדול והתחילו הגנבים לריב ביניהם איך יחלקו את הכסף, והוא טען שמגיע לו רוב הכסף ועמדו החברים שלו ורצחו אותו, וכבר לפני שנתיים הוא כבר מת, אבל כדי להתיר את אשתו להתחתן צריך שני עדים, לכן העליתי אותו משלושה מדורי גיהינום וראיתם אותו בדמות של אדם, וראיתם בעיניכם איך שהוא נהרג כדי שאשתו תהיה מותרת

להתחתן, ולכן כשהיה עומד ומתפלל התעלף שלושה פעמים, כי ירד להעלות אותו משלושה מדורי גיהינום.

יהי רצון שזכותו וזכות כל הצדיקים האמיתיים תעמוד לנו ולכלל ישראל לקרב את הגאולה. אמן.

סגולה מיוחדת

מהרב הקדוש המקובל האלוקי רבי נפתלי כץ זצוק״ל זיע״א

לרגל יומא ההילולא כ״ד טבת

כתב הרב הקדוש רבי נפתלי כץ זיע"א: שכל מי שיאמר אחד עשר מזמורי תהילים אלו לפי הסדר הניזכר כאן. יראה ישועות גדולות מן השמים ויזכה לשמירה גדולה בפרט בעת צרה, ויזכה שתפילותיו יתקבלו בשמים ברחמים וברצון, וינצל מכל גזירה רעה, ויזכה לחן וחסד .

ולכן כל אחד ישתדל לומר אחד עשר מזמורי תהילים אלו בכל יום ובפרט בימים הסמוכים להילולא של הצדיק.

פרק א

אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב: כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה: וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ: לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ: עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט וְחַטָּאִים בַּעֲדַת צַדִּיקִים: כִּי יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד:

פרק קכא (לחזור 6 פעמים)

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ: יְהוָה יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

פרק קג

לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ: בָּרְכִי נַפְשִׁי
אֶת יְהוָה וְאַל תִּשְׁכְּחִי כָּל גְּמוּלָיו: הַסֹּלֵחַ לְכָל עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל
תַּחֲלָאֻיכִי: הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיַּיְכִי הַמְעַטְּרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים:
הַמַּשְׂבִּיעַ בַּטּוֹב עֶדְיֵךְ תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרָיְכִי: עֹשֵׂה צְדָקוֹת יְהוָה
וּמִשְׁפָּטִים לְכָל עֲשׁוּקִים: יוֹדִיעַ דְּרָכָיו לְמֹשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עֲלִילוֹתָיו: רַחוּם וְחַנּוּן יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חָסֶד: לֹא לָנֶצַח יָרִיב
וְלֹא לְעוֹלָם יִטּוֹר: לֹא כַחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ וְלֹא כַעֲוֹנֹתֵינוּ גָּמַל
עָלֵינוּ: כִּי כִגְבֹהַּ שָׁמַיִם עַל הָאָרֶץ גָּבַר חַסְדּוֹ עַל יְרֵאָיו: כִּרְחֹק
מִזְרָח מִמַּעֲרָב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת פִּשָׁעֵינוּ: כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים רִחַם
יְהוָה עַל יְרֵאָיו: כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ: אֱנוֹשׁ
כֶּחָצִיר יָמָיו כְּצִיץ הַשָּׂדֶה כֵּן יָצִיץ: כִּי רוּחַ עָבְרָה בּוֹ וְאֵינֶנּוּ וְלֹא
יַכִּירֶנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ: וְחֶסֶד יְהוָה מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו
וְצִדְקָתוֹ לִבְנֵי בָנִים: לְשֹׁמְרֵי בְרִיתוֹ וּלְזֹכְרֵי פִקֻּדָיו לַעֲשׂוֹתָם: יְהוָה
בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַכֹּל מָשָׁלָה: בָּרְכוּ יְהוָה מַלְאָכָיו
גִּבֹּרֵי כֹחַ עֹשֵׂי דְבָרוֹ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ: בָּרְכוּ יְהוָה כָּל צְבָאָיו
מְשָׁרְתָיו עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ: בָּרְכוּ יְהוָה כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקֹמוֹת
מֶמְשַׁלְתּוֹ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה:

פרק סז

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ
סֶלָה: לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים
יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישׁוֹר

וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם:
אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ
אֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ:

פרק כג

מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר: בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל מֵי
מְנֻחוֹת יְנַהֲלֵנִי: נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ: גַּם
כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ
וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי: תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ
בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה: אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי
וְשַׁבְתִּי בְּבֵית יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים:

פרק קמח

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ
כָּל מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל
כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם:
יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם
חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל תְּהֹמוֹת:
אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת
עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי
אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת
זְקֵנִים עִם נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ
עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

פרק ו

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: יְהוָה אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי: חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי: וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד (ואת) וְאַתָּה יְהוָה עַד מָתָי: שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה לָךְ: יָגַעְתִּי בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל לַיְלָה מִטָּתִי בְדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶּה: עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל צוֹרְרָי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי שָׁמַע יְהוָה קוֹל בִּכְיִי: שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח: יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל אֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע:

פרק קה

הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיו: זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל תָּרֵעוּ: וַיִּקְרָא רָעָב עַל הָאָרֶץ כָּל מַטֵּה לֶחֶם שָׁבָר: שָׁלַח

לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: עִנּוּ בַכֶּבֶל (רגליו) רַגְלוֹ בַּרְזֶל
בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד עֵת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל
קִנְיָנוֹ: לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם
וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם: וַיְפֶר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעַצְמֵהוּ מִצָּרָיו: הָפַךְ
לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר
בָּחַר בּוֹ: שָׂמוּ בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֹשֶׁךְ
וַיַּחְשֵׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת (דבריו) דְּבָרוֹ: הָפַךְ אֶת מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת
אֶת דְּגָתָם: שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֹא
עָרֹב כִּנִּים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: וַיַּךְ
גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין
מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם: וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר
בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם: וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו
כּוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׂ עָנָן
לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: שָׁאַל וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם:
פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת
אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם
אַרְצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו
יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

פרק לג

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר
בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי

יָשָׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד
יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל
צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל
הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה
וַיַּעֲמֹד: יְהוָה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהוָה
לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי
הָאָדָם: מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם
הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב חָיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל
בְּרֹב כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין
יְהוָה אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם
בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהוָה עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ
כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

פרק יז

תְּפִלָּה לְדָוִד שִׁמְעָה יְהוָה צֶדֶק הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי
בְּלֹא שִׂפְתֵי מִרְמָה: מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ תֶּחֱזֶינָה מֵישָׁרִים:
בָּחַנְתָּ לִבִּי פָּקַדְתָּ לַיְלָה צְרַפְתַּנִי בַל תִּמְצָא זַמֹּתִי בַּל יַעֲבָר פִּי:
לִפְעֻלוֹת אָדָם בִּדְבַר שְׂפָתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי אָרְחוֹת פָּרִיץ: תָּמֹךְ
אֲשֻׁרַי בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ בַּל נָמוֹטוּ פְּעָמָי: אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל
הַט אָזְנְךָ לִי שִׁמְעָ אִמְרָתִי: הַפְלֵה חֲסָדֶיךָ מוֹשִׁיעַ חוֹסִים
מִמִּתְקוֹמְמִים בִּימִינֶךָ: שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עָיִן בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
תַּסְתִּירֵנִי: מִפְּנֵי רְשָׁעִים זוּ שַׁדּוּנִי אֹיְבַי בְּנֶפֶשׁ יַקִּיפוּ עָלָי: חֶלְבָּמוֹ

סָגְרוּ פִימוֹ דִּבְּרוּ בְגֵאוּת: אַשְׁרֵינוּ עַתָּה (סבבוני) סְבָבוּנוּ עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ לִנְטוֹת בָּאָרֶץ: דִּמְיֹנוֹ כְּאַרְיֵה יִכְסוֹף לְטָרוֹף וְכִכְפִיר יֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים: קוּמָה יְהוָה קַדְּמָה פָּנָיו הַכְרִיעֵהוּ פַּלְטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע חַרְבֶּךָ: מִמְתִים יָדְךָ יְהוָה מִמְתִים מֵחֶלֶד חֶלְקָם בַּחַיִּים (וצפינך) וּצְפוּנְךָ תְּמַלֵּא בִטְנָם יִשְׂבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלְלֵיהֶם: אֲנִי בְצֶדֶק אֶחֱזֶה פָּנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ:

פרק טז

מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ: אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל עָלֶיךָ: לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל חֶפְצִי בָם: יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל אֶשָּׂא אֶת שְׁמוֹתָם עַל שְׂפָתָי: יְהוָה מְנָת חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי: חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִמִים אַף נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי: אֲבָרֵךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי: שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל אֶמּוֹט: לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת: תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח: